

SOMAȚIA DE PLATĂ ÎN REGLEMENTAREA ACTUALĂ

Ioan Eugen IOJA*
Simena Lidia IOJA**

Abstract: *The present article approaches, from a theoretical and practical point of view, a special procedure of recovering sure, liquid and exigible debts, available for creditors without paying great amounts of money for stamp taxes. This procedure is characterized through efficiency, simplicity and rapidity.*

This procedure does not represent something new on the international juridical level, being adopted, a long time ago, by other countries with tradition in the market economy, such as: France, Italy, Austria, Germany, Portugal etc.

The authors of the article tried to present synthetically the most important and controversial problems from the specialty literature and from the practice in justice courts, by taking in consideration everything that was published about this matter until 01.01.2005, as well as the relevant legislation until nowadays.

Keywords: *Commercial, Payment Summons, Debts, Creditor, Procedure of Recovering.*

JEL Classification: *K40*

PARTEA ÎNTÂI

Amploarea raporturilor juridice comerciale și civile caracteristice unei economii de piață în dezvoltare reclamă crearea, din partea legiuitorului, a unor instrumente juridice noi adaptate comenzii sociale actuale, care să asigure fluiditatea circuitului economic și o mai mare stabilitate a acestuia.

Astfel, se justifică apariția, în planul legislativ, a unei noi proceduri de recuperare a creanțelor, care să fie caracterizată prin simplitate, eficiență, celeritate și lipsa avansării unor cheltuieli de judecată costisitoare, care să nu descurajeze creditorul în a apela la justiție pentru realizarea creanței sale.

Proceduri similare somației de plată au fost legiferate și în țările cu tradiție în economia de piață, cum ar fi Franța, Italia, Portugalia, Austria, Brazilia etc.

Somația de plată este o procedură specială și de urgență, ce constituie o alternativă la procedura de drept comun, prin care, un creditor, în vederea realizării cu

---

* Ph.D. Candidate, Judge, Court House of Deva, Romania.

** Law Counselor, Carpatcement Holging SA, Deva, Romania.

celeritate a creanței sale certe, lichide și exigibile, constatată printr-un înscris ori determinată potrivit unui statut, regulament sau altui înscris, însoțit de părțile raportului juridic prin semnătură ori în alt mod admis de lege, acționează în judecată pe debitorul unei obligații de plată a unor sume de bani, rezultată din executarea anumitor servicii, lucrări sau orice alte prestații, pentru recuperarea acesteia, a dobânzilor, a majorărilor sau a penalităților datorate, ce vor fi actualizate în raport cu rata inflației aplicabilă la data plății efective¹.

SEDIUL MATERIEI

Actul normativ ce reglementează procedura somației de plată îl constituie Ordonanța Guvernului nr. 5/2001, aprobată cu modificări prin Legea nr. 295/2002², modificată și completată ulterior prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 142/2002³ și prin art. IV din Legea nr. 195/2004⁴, care a aprobat Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 58/2003⁵ privind modificarea și completarea Codului de Procedură Civilă.

COMPETENȚA DUPĂ MATERIE ȘI COMPETENȚA TERITORIALĂ

Competența după materie în domeniul somației de plată era stabilită în reglementarea inițială după cum raportul juridic dedus judecății era de natură civilă sau comercială. Astfel, art. 2 alin.1 din O.G. nr. 5/2001 prevedea că cererile, indiferent de valoarea obiectului acestora, se depun la judecătoria în cazul celor formulate în materie civilă, și la tribunal, în cazul celor formulate în materie comercială. Modificările și completările ulterioare aduse O.G. nr. 5/2001 până la intrarea în vigoare a Legii nr. 195/2004, nu modifică prevederile art.2 alin.1, astfel că, în materie civilă, competența să judece cererea privind emiterea somației de plată rămâne tot judecătoria, iar în materie comercială, tribunalului.

În acest interval de timp, s-a creat o situație nefirească, în sensul că, o cerere de emitere a unei somații de plată în materie comercială al cărui obiect nu depășea valoarea de 1 miliard de lei, se judecă la tribunal, în timp ce, o cerere în anulare formulată împotriva acelei ordonanțe, se judecă la judecătoria, conform art. 8 alin. 2 din O.G. nr. 5/2001, modificată de Legea nr. 295/2002, coroborat cu art. 2 pct.1 lit. a din Codul de Procedură Civilă.

În consecință, ca urmare a necorelării dispozițiilor legale, o hotărâre pronunțată de tribunal era verificată ulterior pe calea cererii în anulare de către judecătoria⁶.

Odată cu apariția Legii nr. 195/2004, problema stabilirii competenței materiale este tranșată clar⁷.

---

¹ A se vedea art. 1 alin.1 și 2 din O.G. nr. 5/2001, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 422 din 30 iulie 2001.

² Publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 380 din 05 iunie 2002.

³ Publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 804 din 05 noiembrie 2002.

⁴ Publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 470 din 26 mai 2004.

⁵ Publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 460 din 28 iunie 2003.

⁶ A se vedea Ana Maria Busuioc, *Cosiderații referitoare la procedura somației de plată subsecvent modificărilor aduse Ordonanței Guvernului nr. 5/2001 prin Legea nr. 195/2004*, în Revista "Dreptul" nr. 11/2004.

Din economia prevederilor art. 2 alin.1 din O.G. nr. 15/2001, modificat de Legea nr. 195/2004 și art.1 pct.1 și art. 2 pct. 1 lit. a și b Cod proc.civ. rezultă că, cererile privind somația de plată al căror obiect nu depășește 1 miliard lei în materie comercială și 5 miliarde lei în materie civilă sunt de competența judecătorei. În cazul în care obiectul cererii depășește aceste valori, competența materială revine tribunalului.

Dacă, până la apariția Legii nr. 195/2004, criteriul de stabilire a competenței materiale îl constituia natura raportului juridic dedus judecării, în prezent, criteriul îl constituie *câtimea obiectului cererii*⁸.

Competența teritorială, având în vedere tăcerea legii, considerăm că rămâne cea reglementată de dreptul comun în materie comercială și civilă.

ASPECTE INCIDENTE INTRODUCERII CERERII PRIVIND SOMAȚIA DE PLATĂ

Taxa de timbru și timbru judiciar

Indiferent de materie și de câtimea obiectului cererii privind somația de plată, aceasta se timbrează cu 366.000 lei taxă judiciară de timbru și 3.000 lei timbru judiciar⁹.

Caracterul contencios sau grațios a somației de plată. Citarea partilor

Caracterul contencios sau grațios al somației de plată a fost un aspect îndelung dezbătut de doctrina și practica judiciară.

Unii autori, având în vedere forma inițială a O.G. nr. 5/2001, au considerat că somația de plată instituie o procedură necontencioasă specială, care se completează cu dispozițiile generale ale procedurii necontencioase¹⁰, precum și cu dispozițiile procedurale contencioase, în măsura în care, nu sunt potrivnice naturii necontencioase a cererii.

În argumentarea acestei opinii s-a arătat că, procedura somației de plată este o procedură sumară, grabnică, necontradictorie, care, prin finalitatea ei, se detașează de procedura necontencioasă. Un alt argument în susținerea caracterului grațios al somației de plată constă în abrogarea, de către legiuitor, a art. 11¹¹ prin Legea nr. 295/2002 și introducerea art. 11¹ care, la alineatul 2, face trimitere expresă la dispozițiile materiei procedurii necontencioase.

---

⁷ Art. IV din Legea nr. 195/2004 prevede că “cererile privind somația de plată se depun la instanța competentă pentru judecarea fondului în primă instanță”.

⁸ Sent civ. nr. 8551 din 20 iunie 2002 a Tribunalului București; sent civ. nr. 1125 din 25 septembrie 2002 a Tribunalului Covasna; a se vedea Lucia Uta și Cristian Jora, *Analiza teoretică a practicii judiciare în materia aplicării dispozițiilor O.G. nr. 5/2001 privind somația de plată cu modificările ulterioare*, în „Revista de Drept Comercial”, nr. 7-8/2003.

⁹ Art. 3 lit.o¹ din Legea nr. 146/1997, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 173 din 29 iulie 1997, astfel cum a fost modificată prin H.G. nr. 783/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 482 din 28 mai 2004.

¹⁰ Procedura necontencioasă este reglementată de Codul de Procedură Civilă în art. 331-339.

¹¹ Art. 11 din O.G. nr. 5/2001 stipula că “prevederile prezentei ordonanțe se completează cu dispozițiile Codului de Procedură Civilă”.

În sens contrar, alți autori, a căror opinie ni se pare justificată, au considerat că procedura somației de plată este contencioasă, chiar dacă unele elemente o apropie de procedura necontencioasă¹².

În susținerea acestei opinii, s-au adus mai multe argumente. Astfel, s-a arătat că prin intermediul acestei proceduri se poate ajunge la stabilirea unui drept potrivit față de o altă persoană, nefiind astfel îndeplinite condițiile art. 331 Cod proc. civ. Un alt argument îl constituie posibilitatea prevăzută de art. 4 alin. 4 din O.G. nr. 5/2001, care conferă debitorului posibilitatea de a depune întâmpinare, de a formula apărări și de a depune înscrisuri pentru combaterea celor susținute de către creditor în cerere.

Totodată, legiuitorul, în forma actuală a art. 4 alin. 2 din O.G. nr. 5/2001 prevede că, în toate cazurile, judecătorul va dispune citarea părților în vederea soluționării cererii, dând astfel un profund caracter contencios cererii, instanța urmând să procedeze la o “pipăire” a fondului raportului obligațional dintre părți. Din interpretarea art. 10 alin. 2 din O.G. nr. 5/2001 se poate constata că simpla invocare de către debitor a unor apărări de fond nu conduce automat la respingerea cererii, decât în situația în care s-ar impune administrarea unor probe inadmisibile pe procedura somației, ce ar presupune o cercetare a fondului, neexistând o similitudine cu art. 335 Cod Procedură Civilă¹³.

Citarea părților

Dacă în varianta inițială a art. 4 alin. 2 din O.G. nr. 5/2001, citarea părților nu era obligatorie, decât în cazul în care judecătorul considera necesar, pentru soluționarea cererii, în varianta actuală, citarea părților se dispune în toate cazurile. Aceasta se va face potrivit dispozițiilor Codului de procedură civilă referitoare la citarea în pricinile urgente¹⁴.

La citația debitorului se vor anexa în copie cererea creditorului și actele depuse de acesta și se va menționa că până cel mai târziu la termenul fixat pentru înfățișare, acesta poate să depună întâmpinare.

În ceea ce privește *compunerea instanței* ce soluționează cererea privind emiterea somației de plată, aceasta este alcătuită dintr-un singur judecător.

Întâmpinarea. Probe ce se pot administra

Depunerea întâmpinării de către debitor nu este obligatorie, conform art. 4 alin. 4 din O.G. nr. 5/2001, dar, în cazul în care se formulează, aceasta se va depune până la primul termen de judecată fixat pentru înfățișarea debitorului.

Opinăm că, întâmpinarea trebuie să cuprindă toate elementele prevăzute de art. 115 Cod proc.civ., cu mențiunea că, având în vedere caracterul urgent și sumar al acestei

---

¹² A se vedea Gabriel Boro, Dana Boro, *Considerații referitoare la procedura somației de plată*, în Revista “Curierul Judiciar”, nr. 4/2002, p.1; C. Leaua, B. Onica Jarka, D. Petre, *Procedura specială a somației de plată*, în Revista “Dreptul”, nr. 1/2002, p. 4-5; M.N.Costin, A. Miff, *Aspecte de ordin procedural privind soluționarea litigiilor comerciale*, în “Revista de Drept comercial”, nr. 12/2001, p. 20; S. Nicolae, *Procedura somației de plată în lumina Ordonanței Guvernului nr. 5/2001 și a modificărilor aduse acesteia prin Legea nr. 295/2002*, în Revista “Dreptul”, nr. 9/2002, p. 10.

¹³ Art. 335 Cod proc. Civ. prevede că: “dacă cererea prin însuși cuprinsul ei sau prin obiecțiile ridicate de persoanele citate sau care intervin, prezintă caracter contencios, instanța o v-a respinge”.

¹⁴ Este vorba de art. 89 alin. 1 teza a 2-a sau, după caz, art. 95 alin. 3 teza a 2-a Cod proc.civ.

proceduri, se poate administra doar proba cu înscrisuri, mărturisirea judiciară¹⁵ și, eventual, interogatoriul părților, conform prevederilor art. 4 alin. 2 din O.G. nr. 5/2001¹⁶.

Prin întâmpinare, debitorul poate invoca excepții de procedură, cum ar fi excepția de incompatibilitate prin care același complet de judecată a soluționat atât cererea pentru emiterea somației de plată, cât și cererea în anulare. Astfel, prin decizia civilă nr. 598/24.09.2002 a Curții de Apel Oradea, s-a reținut că atât cererea înaintată de creditor, cât și cererea în anulare formulată de debitor, au fost soluționate de Tribunalul Satu-Mare, prin același judecător, încălându-se prevederile art. 24 alin.1 Cod proc.civ¹⁷.

De asemenea, debitorul poate invoca și excepții de fond, cum ar fi excepția lipsei calității procesuale active sau pasive a părților, excepția lipsei capacității de exercițiu a drepturilor procesuale etc.

O altă problemă care se pune este aceea dacă debitorul, o dată citat, poate formula propriile pretenții față de creditor, pe calea cererii reconvenționale. Opinăm că, având în vedere caracterul sumar și urgent al procedurii somației de plată, raportat la dispozițiile art. 4 alin. 2 și art. 11 alin. 2 din O.G. nr. 5/2001, formularea unei cereri reconvenționale din partea debitorului este inadmisibilă. În acest sens s-a pronunțat și practica judiciară. Prin sentința civilă nr. 8031/2001, Tribunalul București a respins ca inadmisibilă cererea reconvențională a debitorului¹⁸. Pentru aceleași rațiuni, considerăm că, de asemenea, este inadmisibilă formularea, în cadrul acestei proceduri speciale, a cererii de intervenție sau a chemării în garanție.

În ceea ce privește *probele ce se pot administra* în procedura somației de plată, legiuitorul în art.1 din O.G. nr. 5/2001 face o enumerare a probelor admise pentru dovedirea creanțelor ce constau în plata unor sume de bani.

Acestea sunt: *contractul* constat printr-un înscris, *statutul, regulamentul* sau *orice alte înscrisuri* însușite de părți prin semnătură ori în alt mod admis de lege.

Având în vedere că enumerarea acestora nu poate fi considerată limitativă, câtă vreme se face referire la sintagma “orice alte înscrisuri”, apreciem că, mai ales în materie comercială, prin prisma dispozițiilor art. 46 Cod comercial¹⁹, sunt admise și alte înscrisuri, chiar și corespondența electronică, care este calificată de doctrină ca un început de dovadă scrisă, pentru că nu poartă semnătura manuscrisă a părții, probă ce poate fi complinită cu alte înscrisuri²⁰.

În concluzie, apreciem că, în afară de proba cu înscrisuri, a mărturisiri judiciare și, eventual, cea cu interogatoriul părților pentru lămuriri și explicații, orice alte probe nu pot fi admise în procedura somației de plată.

Somația de plată și concilierea directă

O altă problemă în legătură cu procedura somației de plată este aceea de a stabili dacă în materie comercială este sau nu necesară concilierea directă, în sensul art. 720/1 Cod proc.civ.

---

¹⁵ A se vedea Gabriel Boroi, Dana Boroi, *op.cit.*, p. 7.

¹⁶ Sent. civ. nr. 1278/C/09.04.2002 a Tribunalului Brașov, în Lucia Uta și Cristian Jora, *op.cit.*, p. 198.

¹⁷ A se vedea Marin Voicu, *Procedura somației de plată*, în “Revista de Drept Comercial”, nr. 6/2003, p. 184.

¹⁸ A se vedea Marin Voicu, *op.cit.*, p.185.

¹⁹ Art. 46 Cod comercial prevede ca :”Obligatiile comerciale și liberatiunile se probeaza cu acte autentice, acte sub semnatura private, facturi acceptate, telegrame, corespondenta sau cu registrele partilor “

²⁰ Bogdan Papadopol, *op. cit.*, p. 99 .

Doctrina și practica judiciară au opinat în mod constant că realizarea concilierii directe nu constituie o condiție prealabilă declanșării procedurii somației de plată, pentru mai multe rațiuni:

- în reglementarea dată de art. 3 din O.G. nr. 5/2001, legiuitorul nu se referă și la dovada îndeplinirii acestei proceduri,
- concilierea directă presupune trecerea unui interval de timp, ce ar afecta realizarea cu celeritate a creanței creditorului, scop urmărit de legiuitor prin instituirea somației de plată²¹.
- procedura somației de plată instituie norme procedurale speciale față de Codul de procedură civilă, ce constituie norma generală, astfel că aceasta este derogatorie²².

CONDITIILE DE ADMISIBILITATE ALE CERERII PRIVIND EMITEREA SOMATIEI DE PLATA

Pe lângă condițiile generale ale exercitării oricărui mijloc procedural (formularea unei pretenții, interesul, calitatea procesuală și capacitatea procesuală), cererea privind emiterea unei somații de plată trebuie să îndeplinească cumulativ și o serie de condiții speciale de admisibilitate:

1. Creditorul trebuie să aibă o creanță a cărei obligație corelativă să conștie în îndatorirea debitorului de a plăti o sumă de bani.

Din interpretarea prevederilor art. 2 alin.1 din O.G. nr. 5/2001 rezultă că este vorba de o obligație patrimonială civilă sau comercială.

Astfel, nu se poate recurge la procedura somației de plată pentru realizarea unor creanțe ce ar intra în conținutul raporturilor juridice ce fac obiectul de reglementare a altor materii ale dreptului, ca de exemplu, pentru drepturi salariale izvorâte din contractul de muncă, pentru plata pensiei de întreținere etc.

De asemenea, nu prezintă importanță izvorul obligației civile sau comerciale, având ca obiect plata unei sume de bani. Așadar, se poate recurge la procedura somației de plată fie că este vorba de o obligație contractuală, cum ar fi obligația cumpărătorului de a plăti prețul vânzătorului, sau obligația chiriașului de a plăti chiria, sau obligația împrumutatului de a restitui împrumutul, fie că obligația are un alt izvor, cum ar fi obligațiile patrimoniale ce intră în conținutul raporturilor juridice dintre asociațiile de proprietari sau locatari și membrii acestora, sau când, în urma unui accident de circulație cauzat de fapta culpabilă a unei persoane, între victimă și vinovat s-a încheiat un înscris prin care, cel din urmă, se obligă la plata unei sume de bani²³.

Dacă creanța se referă la orice altfel de bunuri, fie ele chiar și fungibile, debitorul nu poate fi obligat la plata ei pe calea somației de plată.

Astfel, Judecătoria Deva a reținut că între părți s-a încheiat un contract de vânzare-cumpărare prin care debitoarea s-a obligat să vândă creditoarei 740 tone de șină de cale ferată. În urma derulării raporturilor contractuale dintre părți, creditoarea a plătit în avans debitoarei suma de 100.000.000 lei pentru a-i fi livrată marfa, achitată cu ordinul de plată nr. 281/2004. Întrucât, debitoarea nu a înțeles să livreze marfa, creditoarea a solicitat, pe calea somației de plată, restituirea sumei platită ca avans.

---

²¹ A se vedea Gabriel Boroi, Dana Boroi, *op.cit.*, p. 5.

²² Curtea de Apel Galați, secția comercială și de contencios administrativ, decizia nr. 319/2002, în Revista "Curierul Judiciar", nr. 6/2002, p. 65-66.

²³ A se vedea Gabriel Boroi, Dana Boroi, *op.cit.*, p. 2.

Instanța, constatând că creditoarea este titulara unui drept de proprietate asupra mărfii cumpărate, ce are ca obligație corelativă atât transferarea de către debitoare a dreptului de proprietate, cât și predarea mărfii, ceea ce implică din partea debitoarei o obligație de a face, a respins cererea privind emiterea somației de plată, pe motiv că nu îndeplinește condițiile art. 1 din O.G. nr. 5/2001, creditoarea putând cere, fie rezoluțiunea contractului, fie obligarea debitoarei la îndeplinirea întocmai a obligației asumate prin încheierea contractului, pe calea dreptului comun²⁴.

2. Creanța trebuie să fie certă, lichidă și exigibilă.

Creanța este *certă* atunci când existența ei rezultă din înscrisul constatator al creanței sau din alte acte, chiar neautentificate, emane de la debitor sau recunoscute de acesta.

Creanța este *lichidă* atunci când quantumul acesteia este determinat prin actul ce o constată, ori când este determinabilă prin actul respectiv sau prin alte acte emane sau recunoscute de debitor.

Creanța este *exigibilă* la împlinirea termenului stabilit pentru plată sau când debitorul este decăzut din beneficiul acestui termen²⁵.

În ceea ce privește îndeplinirea acestor trei condiții, practica judiciară a arătat în mod constant că nu se poate vorbi de admisibilitatea cererii decât în cazul în care creanța le întrunește cumulativ.

3. Obligațiile să fie asumate printr-un contract constatat printr-un înscris ori determinate potrivit unui statut, regulament sau altui înscris însușit de părți prin semnătură ori în alt mod admis de lege.

Această condiție se referă la mijlocul de probă prin care se poate dovedi creanța, astfel că pot fi folosite doar înscrisurile. Legiuitorul face în cuprinsul art.1 din O.G. nr. 5/2001 o enumerare a înscrisurilor ce pot constitui probe admise în dovedirea creanțelor cum ar fi contractul, statutul, regulamentul.

Apreciem că această enumerare nu este una limitativă, câtă vreme legiuitorul face referire la sintagma “orice alte înscrisuri”.

Dacă în materie civilă, dovada cu înscrisuri este regula (art.1192 Cod civil), acestea fiind limitativ enumerate, în materie comercială obligațiile pot fi dovedite și cu alte mijloace de probă dintre cele la care se referă art. 46 Cod com., cum ar fi facturile acceptate, corespondența comercială, registrele comerciale ținute de părți etc.

Astfel, apreciem că, având în vedere mijloacele moderne de comunicare a informației, pot constitui probe admisibile în sensul art. 1 din O.G. nr. 5/2001 inclusiv corespondența electronică, care emană de la debitor sau care e recunoscută de acesta, dacă este coroborată cu alte înscrisuri, ca de exemplu: avizele de însoțire a mărfii, corespondența comercială, documentele vamale etc.²⁶.

Toate aceste înscrisuri trebuie însușite de părți prin semnătură ori în alt mod admis de lege. Cu privire la acest aspect, în doctrină și practica judiciară s-au conturat două opinii diferite.

Astfel, într-o primă opinie s-a precizat că simpla negare de către debitor a dreptului creditorului, fie în ceea ce privește existența creanței, fie în ceea ce privește

²⁴ Ordonanța președentială nr. 4111 din 23 decembrie 2004 a Judecătorei Deva.

²⁵ Caracterul cert, lichid al creanței este reglementat de art. 379 alin. 3 și 4 Cod proc.civ., iar art. 263 și 382 Cod proc.civ. reglementează exigibilitatea creanței.

²⁶ A se vedea B. Papadopol, *op.cit.*, p. 99.

executarea obligației de plată, duce la respingerea cererii întrucât, în caz contrar, s-ar ajunge la o cercetare asupra fondului²⁷.

Într-o altă opinie, pe care o considerăm justificată și la care înțelegem să ne raliem, s-a apreciat că sintagma “înscriș însușit de părți” nu trebuie să conducă la concluzia că ar fi necesar ca pârâtul să nu conteste creanța, deoarece chiar legiutorul arată în art.1 din O.G. nr. 5/2001 în ce constă însușirea încrisului de către părți și anume, în principiu, de semnarea lui sau o altă modalitate admisă de lege.

De asemenea, împrejurarea că nu este necesară recunoașterea formală a datoriei de către debitor și că simpla invocare a unor apărări de fond de către acesta nu conduce *a priori* la respingerea cererii, rezultă și din interpretarea art. 10 alin. 2 din O.G. nr. 5/2001, care conduce la ideea că legiutorul admite posibilitatea unor apărări de fond în cadrul procedurii somației de plată, precum și posibilitatea de a încuviința cererea creditorului, chiar dacă s-au formulat apărări de fond.

Dacă însă, în raport de susținerile părților s-ar impune administrarea unor probe inadmisibile în procedura somației de plată, cum ar fi proba testimonială, proba cu expertiză etc., pentru lămurirea aspectelor invocate, abia atunci cererea creditorului va fi respinsă, urmând ca pretențiile acestuia să fie soluționate pe calea dreptului comun²⁸.

4. *Înscrisul să ateste drepturi și obligații privind executarea anumitor servicii, lucrări sau orice alte prestații.*

Și cu privire la această ultimă condiție, doctrina a avut o abordare diferită.

Astfel, într-o opinie majoritară, la care achiesăm, s-a arătat că nu prezintă relevanță împrejurarea care a generat nașterea obligației debitorului de a plăti o sumă de bani, mai exact cauza obligației asumate de debitor. Prin urmare, obligația poate fi contractuală, cum ar fi obligația cumpărătorului de a remite vânzătorului prețul, obligația chiriașului de a plăti chiria scadentă, obligația împrumutatului de a restitui la scadență împrumutul acordat etc.²⁹.

De asemenea, obligația debitorului de a plăti o sumă de bani poate izvorî dintr-un statut sau regulament, cum ar fi cazul obligațiilor de plată a taxelor comune ce intră în conținutul raporturilor juridice dintre asociațiile de proprietari sau locatari și membrii acestora, sau chiar dintr-un delict civil, cum ar fi cazul obligației de a plăti o sumă de bani victimei unui accident, asumată ca manifestare unilaterală de voință a autorului faptei ilicite și consemnată într-un înscris semnat de acesta.

Într-o altă opinie, ce-i drept singulară³⁰, se arată că obligația la care face referire legiutorul în conținutul art.1 alin. 1 din O.G. nr. 5/2001 presupune în prealabil o *obligație de a face* din partea creditorului și o *obligație de a da* din partea debitorului constând în transmisiunea proprietății asupra sumei de bani reprezentând prețul prestației, serviciului sau lucrării. În sprijinul acestei opinii se argumentează că dacă s-ar admite posibilitatea extinderii exercitării acestei acțiuni și în alte cazuri decât cele privind executarea anumitor servicii, lucrări sau prestații, s-ar ajunge la eludarea dispozițiilor privind timbrajul la valoare, conform Legii nr. 146/1997, ceea ce ar fi de neconceput, legiutorul

---

²⁷ A se vedea Ana Maria Busuioc, *op.cit.*, p. 33; C. Leaua, B. Onica Jarka, D. Petre, *op.cit.*, p. 7; Mona Lisa Belu Magdo, *op.cit.*, p. 23.

²⁸ A se vedea Gabriel Boroi, Dana Boroi, *op.cit.*, p. 3,4.

²⁹ A se vedea Gabriel Boroi, Dana Boroi, *op.cit.*, p. 2.

³⁰ A se vedea Ana Maria Busuioc, *op.cit.*, p. 37-38.

neputând legitima printr-o normă juridică încălcarea alteia. Astfel, se opinează că nu pot face obiectul unor cereri privind emiterea somației de plată, restituirea de împrumuturi.

Argumentarea nu ni se pare pertinentă câtă vreme, pe calea dreptului comun orice acțiune în pretenții evaluabilă în bani, se timbrează la valoarea acestora, indiferent de natura cauzei obligației, în timp ce, pe calea procedurii somației de plată, taxa de timbru plătită este fixă, în valoare de 366.000 lei.

SOLUȚII PRONUNȚATE DE INSTANȚĂ

În soluționarea cererii creditorului privind emiterea somației de plată, instanța poate pronunța soluții diferite, în funcție de situația dată, după cum urmează:

- *încheiere irevocabilă* - în situația prevăzută de art. 5 din O.G. nr. 5/2001, când creditorul primește plata datoriei ori declară că este mulțumit cu înțelegerea asupra plății. Această încheiere constituie titlu executoriu, conform art. 5 din O.G. nr. 5/2001.

- *ordonanța* - ce conține somația de plată, termenul de plată și eventuale eșalonări ale plății, potrivit art. 61 din O.G. nr. 5/2001³¹, atunci când se constată că pretențiile creditorului sunt justificate total sau parțial.

În acest caz, ordonanța poate fi atacată cu cerere în anulare în termen de 10 zile de la înmânarea sau comunicarea acesteia, doar către debitor. Potrivit art. 6 alin. 4 din O.G. nr. 15/2001, ordonanța se va înmâna părții prezente sau se va comunica fiecărei părți de îndată prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire.

Ordonanța prin care s-a admis cererea creditorului în tot sau în parte nu este definitivă, neregăsindu-se în nici unul din cazurile prevăzute de art. 377 C.proc.civ.³². Aceasta va deveni definitivă și irevocabilă prin neexercitarea, în termenul de 10 zile, a cererii în anulare sau prin admiterea ori respingerea acesteia.

În funcție de acest criteriu, ordonanța prezintă unele particularități referitoare la puterea lucrului judecat, aspecte ce vor fi expuse pe larg la capitolul privind executarea silită în cadrul procedurii privind somația de plată.

- *o ordonanță irevocabilă* - când instanța respinge cererea creditorului.

În cazul în care cererea creditorului a fost admisă doar în parte sau aceasta a fost respinsă, acesta are la îndemână posibilitatea de a formula o acțiune pe calea dreptului comun pentru valorificarea creanței sale. O astfel de ordonanță are autoritate de lucru judecat doar cu privire la o noua cerere formulată tot pe calea somației de plată și doar dacă împrejurările avute în vedere la pronunțarea ei au rămas neschimbate.

- *o sentință* - când cererea creditorului a fost anulată pentru motivele prevăzute de art.133 alin.1 C.proc.civ., sau ca netimbrată ori insuficient timbrată, conform art. 20 alin. 3 din Legea nr.146/1997.

---

³¹ Art. 6¹ din O.G. nr. 5/2001 a fost introdus de O.U.G. nr. 142/2002 și prevede că "în cazul creanțelor reprezentând obligații de plată a cotelor din cheltuielile comune față de asociațiile de proprietari sau locatari, precum și a cheltuielilor de întreținere ce revin persoanelor fizice corespunzător suprafețelor locative pe care le folosesc ca locuințe, judecătorul, la cererea debitorului, va putea, prin derogare de la prevederile art. 6 alin.3 să dispună stabilirea unui termen de plată ori eșalonarea plății, ținând seama de motivele temeinice invocate de debitor în ceea ce privește posibilitățile efective de plată".

³² Art. 377 C.proc.civ. prevede că: "Sunt hotărâri definitive: 1.hotărârile date în primă instanță potrivit legii fără drept de apel; 2.hotărârile date în primă instanță care nu au fost atacate cu apel sau chiar atacate cu apel, dacă judecata acestuia s-a perimat ori cererea de apel a fost respinsă sau anulată; 3.hotărârile date în apel; 4.orice alte hotărâri care, potrivit legii, nu mai pot fi atacate cu apel.

- când instanța și-a declinat competența în favoarea altei instanțe de judecată, potrivit art. 158,159 C.proc.civ.

EXECUTAREA SILITA

Ordonanța prin care s-a admis cererea creditorului în tot sau în parte prezintă unele particularități referitoare la puterea lucrului judecat și executarea silită, impunându-se anumite distincții în funcție de modalitatea în care ordonanța a devenit irevocabilă.

a) Ordonanța rămasă irevocabilă prin neexercitarea de către debitor a căii de atac specifice acestei procedurii, respectiv a cererii în anulare, conform art. 9 alin. 1 din O.G. nr. 5/2001, are putere de lucru judecat numai în ceea ce privește declanșarea unui litigiu de drept comun având ca obiect pretențiile pentru care a fost admisă somația de plată. În aceste condiții debitorul va putea pune în discuție legalitatea și temeinicia ordonanței cu ocazia punerii ei în executare silită, pe calea contestației la executare silită, conform art.10 alin. 2 din O.G. nr. 5/2001.

b) Ordonanța devenită irevocabilă prin respingerea cererii în anulare conform art. 8 alin. 5 din O.G. nr. 5/2001 are putere de lucru judecat atât cu privire la declanșarea unui litigiu de drept comun, cât și cu privire la contestația la executare în cadrul declanșării procedurii de executare silită.

Prevederile art.11¹ din O.G. nr.5/2001 trebuie interpretate în sensul că ordonanța privind emiterea somației de plată nu are putere de lucru judecat cu privire la pretenții de altă natură decât obligațiile de plată a unor sume de bani, conform art.1, izvorâte din aceleași raporturi juridice.

Ordonanța privind emiterea somației de plată rămasă irevocabilă într-unul din modurile mai sus arătate, la cererea creditorului, va putea fi investită cu formulă executorie potrivit art. 9 alin. 2 din O.G. nr. 5/2001, constituind titlu executoriu.

Ca propunere *de lege ferenda* opinăm că legiuitorul, într-o reglementare ulterioară a procedurii somației de plată ar trebui să elimine din conținutul art. 9 alin. 2 prevederile referitoare la recurs, câtă vreme această cale de atac a fost înlăturată prin noul conținut al art. 8 alin. 5 adus de Legea nr. 195 din 25 mai 2004³³.

O altă problemă analizată în doctrină o constituie data de la care poate fi pusă în executare somația de plată investită cu formulă executorie, având în vedere, că în cazul admiterii somației, debitorul este obligat să plătească suma datorată între 10-30 zile sau la un alt termen potrivit înțelegerii părților, ce se va socoti de la rămânerea irevocabilă a ordonanței potrivit art. 6 alin. 3 din O.G. nr. 5/2001. De asemenea, potrivit art. 6¹ în cazul creanțelor reprezentând obligații de plată ale cheltuielilor comune și de întreținere datorate asociațiilor de locatari sau proprietari, instanța va putea eșalona plata, la cererea debitorului³⁴.

Astfel, s-a opinat că s-ar putea trece la executarea silită de îndată ce ordonanța a fost investită cu formulă executorie, fără a se ține seama de termenul de plată acordat debitorului potrivit art. 376 C.proc.civ.

Într-o altă opinie, s-a arătat că punerea în executare a ordonanței se va putea face doar după expirarea termenului acordat debitorului pentru efectuarea plății, iar în cazul eșalonării plății pe mai multe termene, punerea în executare se va putea face doar pentru

---

³³ A se vedea Ana Maria Busuioc, *op.cit.* p. 39.

³⁴ A se vedea Ana Maria Busuioc, *op.cit.*, p. 40-41.

obligațiile de plată devenite scadente, avându-se în vedere prevederile art. 381 C.proc.civ.³⁵. În ceea ce ne privește, achiesăm la această ultimă opinie.

---

³⁵ Art. 381 C.proc.civ. prevede că atunci “când, printr-o hotărâre s-a dat un termen de plată, executarea nu se poate face până la sosirea acelu termen”.